

Tisková zpráva

Vztah Čechů ke státním svátkům – říjen 2019

- ⊙ U všech státních a ostatních svátků, na něž jsme se ve výzkumu dotazovali, jednoznačně převažuje hodnocení, že je důležité si je připomínat.
- ⊙ Den vzniku samostatného československého státu je z pohledu české společnosti nejdůležitějším svátkem, který je důležité si připomínat. Více než devět desetin (95 %) občanů považuje připomínání tohoto svátku za důležité a méně než dvacetina (4 %) občanů považuje jeho připomínání za nedůležité.
- ⊙ Pro české občany je nejméně důležitý, z hlediska jeho připomínání, Velký pátek. I přesto považuje připomínku tohoto svátku za důležitou většina (70 %) českých obyvatel.

Zpracoval:

Martin Spurný

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 583, e-mail: martin.spurny@soc.cas.cz

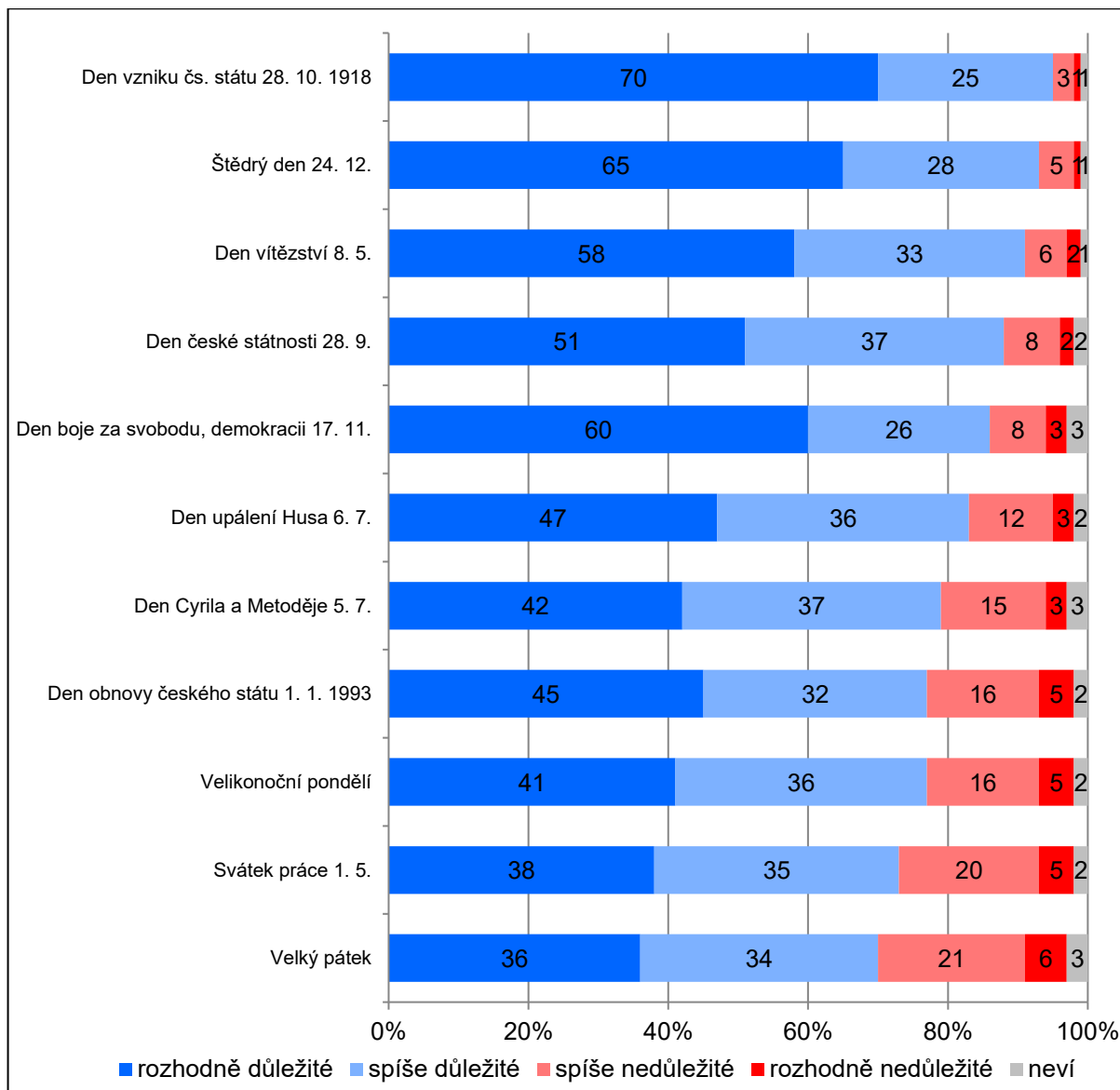


V rámci říjnového výzkumu Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i. požádalo respondenty, aby zhodnotili, jak důležité je podle nich připomínat si význam českých státních a ostatních svátků.

Výsledky zachycené v grafu 1 ukazují, že u všech svátků, na něž jsme se dotazovali, převažuje hodnocení, že je důležité si je připomínat. Jako nejdůležitější vnímají čeští občané Den vzniku samostatného československého státu, kterým si připomínají výročí 28. října 1918. Připomínání tohoto státního svátku považuje naprostá většina české společnosti za důležité (95 %), přitom sedm desetin (70 %) oslovených občanů to označilo za „rozhodně důležité“ a čtvrtina (25 %) za „spíše důležité“. Dalším svátkem v pořadí z hlediska důležitosti komemorace je podle českých občanů Štědrý den 24. 12., připomínání tohoto svátku považuje za důležité více než devět desetin (93 %) občanů, kdy více než tři pětiny (65 %) uvedly „rozhodně důležité“ a více než čtvrtina (28 %) „spíše důležité“. Připomínání Dne vítězství 8. 5. považuje za důležité také více než devět desetin populace (91 %), přičemž téměř tři pětiny (58 %) uvedly „rozhodně důležité“ a jedna třetina občanů „spíše důležité“. Téměř devět desetin obyvatel považuje za důležité slavit Den české státnosti 28. 9. známý i jako svátek sv. Václava (88 % po součtu odpovědí „rozhodně důležité“ a „spíše důležité“), Den boje za svobodu a demokracii 17. 11. (86 %) a Den upálení mistra Jana Husa 6. 7. (83 %). Více než tři čtvrtiny obyvatel pak pokládají za důležité připomínat si Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje 5. 7. (79 %), Den obnovy samostatného českého státu 1. 1. (77 %) a Velikonoční pondělí (77 %). Méně než tři čtvrtiny (73 %) občanů pak odpověděli, že připomínat si Svátek práce 1. 5. je důležité. Na posledním místě se z kategorie státních a ostatních svátků umístil Velký pátek, jehož připomínku však jako rozhodně nebo spíše důležitou chápe sedm desetin (70 %) dotázaných obyvatel.

Podrobnější analýza ukázala, že veřejné mínění o důležitosti připomínání jednotlivých uvedených svátků se liší v závislosti na některých sociodemografických charakteristikách. V případě náboženských svátků jako jsou Velký pátek, Velikonoční pondělí, Den Cyrila a Metoděje 5. 7, ale zároveň i Den české státnosti 28. 9., který je připomínám především jako svátek sv. Václava, má výrazný vliv na mínění o důležitosti jejich připomínání náboženská příslušnost respondentů. Občané, kteří se hlásí ke křesťanství (římskokatolické církvi a jednotlivým protestantským denominacím) relativně častěji u všech těchto svátků uváděli, že je považují za důležité. Zároveň občané, kteří se hlásí ke křesťanským společenstvím, považují oproti ostatním převážně nevěřícím za důležitější připomínání Dne vzniku samostatného československého státu, tedy svátku bez náboženského významu. Hodnocení některých dalších svátků je také ovlivněno politickou orientací. Obyvatelé, kteří se identifikují na pravolevé ose s levicí, poměrně častěji uváděli, že je důležité si připomínat Den upálení mistra Jana Husa a Svátek práce. Občané, kteří se naopak identifikují s pravicí, častěji uváděli, že je důležité si připomínat Den boje za svobodu a demokracii a Mezinárodní den studentstva a Den vzniku samostatného československého státu.

Graf 1: Je podle Vás důležité, nebo nedůležité připomínat si význam následujících svátků?¹ (%)



Pozn.: Uvedené svátky jsou řazeny sestupně podle součtu podílů odpovědí „rozhodně důležité“ a „spíše důležité“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 5. – 20. 10. 2019, 1021 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

¹ Znění otázky: „Je podle Vás důležité, nebo nedůležité připomínat si význam následujících svátků“. Varianty odpovědí rozhodně důležité; spíše důležité; spíše nedůležité; rozhodně nedůležité; neví. Jednotlivé svátky jsou v grafu 1.

Tabulka 1: Časové srovnání hodnocení důležitosti jednotlivých svátků

| | 2013 | | 2019 | |
|---|----------|------------|----------|------------|
| | důležité | nedůležité | důležité | nedůležité |
| Den vzniku čs. státu 28. 10. 1918 | 93 | 5 | 95 | 4 |
| Štědrý den 24. 12. | 92 | 7 | 93 | 6 |
| Den vítězství 8. 5. | 90 | 8 | 91 | 8 |
| Den české státnosti 28. 9. | 85 | 13 | 88 | 10 |
| Den boje za svobodu, demokracii 17. 11. | 84 | 13 | 86 | 11 |
| Den upálení Husa 6. 7. | 81 | 17 | 83 | 15 |
| Den Cyrila a Metoděje 5. 7. | 77 | 20 | 79 | 18 |
| Den obnovy českého státu 1. 1. 1993 | 72 | 23 | 77 | 21 |
| Velikonoční pondělí | 76 | 22 | 77 | 21 |
| Svátek práce 1. 5. | 70 | 27 | 73 | 25 |
| Velký pátek | X | X | 70 | 27 |

Pozn: Procenta v řádku; dopočet do 100% tvoří odpovědi nevím

Zdroj: CVVM SOÚ AV CR, Naše společnost.

Tabulka 1 ukazuje srovnání s výzkumem z roku 2013, kdy byla otázka na důležitost připomínání jednotlivých svátků také položena. V roce 2013 chybí údaje pro Velký pátek, který byl schválen jako státní svátek až v roce 2015. Ze srovnání vyplývá, že hodnocení důležitosti státních a ostatních svátků je v čase poměrně stabilní a velmi mírný nárůst hodnocení důležitosti, který můžeme pozorovat u hodnot v roce 2019, není statisticky významný. Jedinou výjimku v tomto směru představuje Dne obnovy českého státu 1. 1. 1993, který za důležitý považuje o 5 procentních bodů více českých občanů než v roce 2013.

Technické parametry výzkumu

| | |
|------------------------------------|---|
| <i>Výzkum:</i> | <i>Naše společnost, v19-10</i> |
| <i>Realizátor:</i> | <i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i> |
| <i>Projekt:</i> | <i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR.</i> |
| <i>Termín terénního šetření:</i> | <i>5. – 20. 10. 2019</i> |
| <i>Výběr respondentů:</i> | <i>Kvótní výběr</i> |
| <i>Kvóty:</i> | <i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i> |
| <i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i> | <i>Český statistický úřad</i> |
| <i>Reprezentativita:</i> | <i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i> |
| <i>Počet dotázaných:</i> | <i>1021</i> |
| <i>Počet tazatelů:</i> | <i>177</i> |
| <i>Metoda sběru dat:</i> | <i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i> |
| <i>Výzkumný nástroj:</i> | <i>Standardizovaný dotazník</i> |
| <i>Otázky:</i> | <i>OV.202</i> |
| <i>Kód zprávy:</i> | <i>ov191211</i> |
| <i>Zveřejněno dne:</i> | <i>11. prosince 2019</i> |
| <i>Zpracoval:</i> | <i>Martin Spurný</i> |

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.
